

Alle Legeforeningens foreningsledd

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato: 5.2.2020

Høring i organisasjonen – Lovendring – § 4-1 Sekretariatet

I henhold til Legeforeningens lover § 4-1-1 skal sekretariatet ledes av en generalsekretær som skal være lege. Det heter i lovene at:

"Foreningens daglige virksomhet utøves av et sentralt sekretariat, som ledes av generalsekretæren. Han/hun er foreningens forretningsfører og skal være lege."

For å kunne øke søkertilfanget til stillingen som generalsekretær har det vært reist spørsmål om det bør åpnes for at andre enn kandidater med medisinsk embetseksamen kan vurderes ved rekrutteringen.

I en krevende posisjon som det generalsekretærstillingen i Legeforeningen er, vil det erfaringsmessig være relativt få reelle kandidater i prosessen. Stillingen setter store krav til blant annet ledererfaring og rolle- og organisasjonspolitisk forståelse. Andre kandidater med slik erfaring og kompetanse, som samtidig har erfaring fra helse/medisinsområdet, kan vise seg å være aktuelle. En mulighet er på denne bakgrunn at lovformuleringen endres til at generalsekretær *fortrinnsvis* skal være lege. Legebakgrunn vil uansett være en viktig egenskap ved vurderingen av søkerne.

Revidert formulering i § 4-1-1 kan være

"Foreningens daglige virksomhet utøves av et sentralt sekretariat, som ledes av generalsekretæren. Han/hun er foreningens forretningsfører og skal fortrinnsvis være lege."

Sentralstyret meddelte ved behandlingen av politikk- og strateginotat 9 i november 2019, at det er ønskelig å høre organisasjonens synspunkter på saken. Det er ønskelig å belyse

sammenhengen mellom formelle kvalifikasjonskrav til stillingen og gjeldende ansvar og oppgaver. Dette høringsnotatet redegjør for aktuelt faktagrunnlag, og omfatter beskrivelse av generalsekretærens oppgaver og ansvar (1), redegjørelse for praksis i foreninger Legeforeningen kan sammenligne seg med (2), samt vurdering med oppsummering av antatte fordeler og ulemper med krav til legekompentanse (3).

Foreningsleddenes synspunkter og tilbakemelding vil danne grunnlag for sentralstyrets videre behandling av spørsmålet, og være avgjørende for om det legges frem forslag om lovendring til landsstyremøtet i 2020.

1. Generalsekretærens rolle og oppgaver

Instruks

Sentralstyret vedtok 10.5.2001 instruks for generalsekretær og sekretariat. Instruksene er oppdatert etter endringer i lovene i hhv. 2006 og 2007. Om generalsekretæren som sekretariatets leder er det særlig fremhevet oppgaver med:

- å organisere og disponere sekretariatets personell og andre ressurser, i enkeltsaker og i strategisk arbeid,
- å forberede saker til behandling i valgte/oppnevnte organer, føre protokoll og følge opp iverksettelse.
- å ivareta arbeidsgiveransvar for ansatte, herunder forvalte arbeidsgivers styringsrett og plikter,
- å være forretningsfører med ansvar for budsjett, økonomistyring og fondsforvaltning,
- å arbeide for at Legeforeningen har en respektert posisjon i norsk organisasjons- og samfunnsliv,
- i samråd og samarbeid med presidenten å ha ansvar for å støtte presidenten i profileringsarbeidet og selv profilere Legeforeningen, sentralstyrets politikk og de verdier legeyrket baserer seg på, internt og overfor offentlige myndigheter, arbeidsgivermotparter, media og allmennhet,
- å etablere og holde ved like et organisasjonsmessig og samfunnsmessig kontaktnett med sikte på påvirkning av miljøer og beslutningstakere av betydning for utvikling av rammebetingelsene for foreningen og legestanden,
- å gi rimelig prioritet til arbeidet i internasjonale legeforsamlinger.

Videre er det i instruks for generalsekretær lagt vekt på:

- "kommunikasjon med presidenten og sentralstyret for å sikre samforståelse om mål, strategier og prioriteringer. utvikling av kommunikasjons- og informasjonsrutiner i sekretariatet for å sikre at vedtatte mål, strategier og prioriteringer blir forstått i alle ledd, samt å fremme felles holdninger og best mulig samordning av sekretariatets menneskelige, økonomiske og teknologiske ressurser.
- å sørge for en fleksibel og dynamisk organisasjon med samsvar mellom fordeling av kompetanse og oppgaver samt en åpen og ryddig beslutningsstruktur.

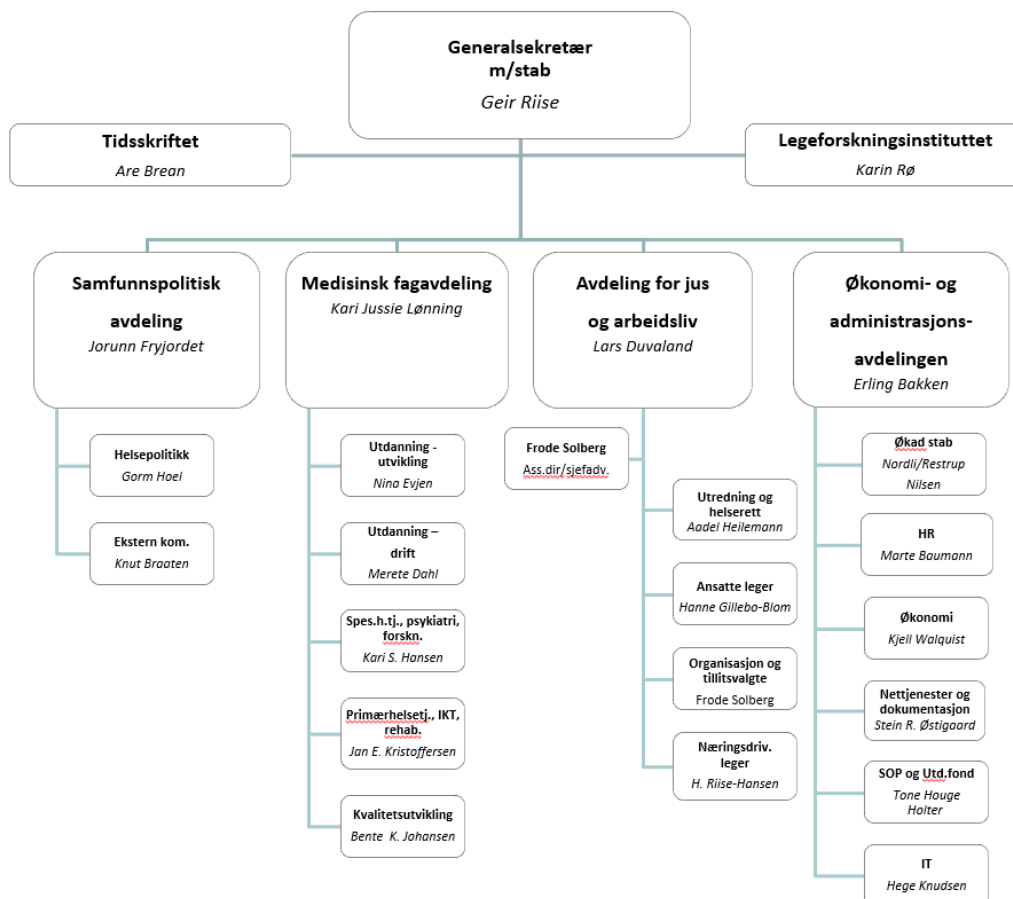
- å utøve et synlig lederskap som gir trygghet for medarbeidere, positiv motivasjon og god utnyttelse og videreutvikling av kompetanse og omstillingsevne."

Arbeidsoppgaver

Spørsmålet om generalsekretærens legekompentanse, er knyttet opp mot innholdet i stillingen og ansvaret som følger med. Når spørsmålet nå reises, kan det sees i lys av hvordan rollen som generalsekretær har utviklet seg de siste 20 årene. Siden ordning med fullt frikjøp av president ble innført i 2001 og lederne i Allmennlegeforeningen, Yngre legers forening og Overlegeforeningen ble fullt frikjøpt fra 2007, har generalsekretærens rolle utad som talsperson for foreningens politikk blitt preget av et tydeligere skille mellom det politiske og det administrative. Presidenten og de frikjøpte lederne håndterer i det daglige henvendelser fra media, politikere og andre samarbeidsaktører og ivaretar i stor grad Legeforeningens samfunnspolitiske rolle utad.

Generalsekretæren leder sekretariatet i det daglige, og er ansvarlig for forberedelse av saker til sentralstyret som handler om faglige, sosiale og økonomiske rammevilkår for medlemmene i Legeforeningen. I tillegg kommer saker som gjelder økonomiske og administrative forhold i driften av foreningen. Generalsekretæren er som forretningsfører i Legeforeningen styremedlem i Christiania Torv AS, der Legeforeningen har 50 % av eierandelene.

Sekretariatet har om lag 180 medarbeidere, og er per januar 2020 organisert slik:

Årlig driftsbudsjett i hovedforretningen er om lag 300 millioner kroner. Den faglige spennvidden blant de ansatte er stor, og omfatter jurister, samfunnsvitere, økonomer, journalister/ kommunikasjonsrådgiver og medisinere i tillegg til merkantilt ansatte og konsulenter. Koordinering og samordning av aktivitet og oppgaver på tvers av fagområder i dette kompetansemiljøet utgjør en sentral del av generalsekretærens arbeid.

Videre fremheves gjerne rolleforståelse og innsikt i skjæringspunktet mellom politikk og administrasjon som avgjørende i generalsekretærens virke. Generalsekretær er bindeledd mot politisk ledelse og organiserer sekretariatet på den måte han/hun samlet sett mener det er hensiktsmessig, gitt bestillingene fra sentralstyre og landsstyre.

2. Hva gjør andre?

Flere av de norske profesjonsforeningene som kan sammenlignes med Legeforeningen har øverste administrative leder med fagbakgrunn fra egen profesjon (herunder Psykologforeningen, Tannlegeforeningen, Veterinærforeningen, Sykepleierforbundet og Advokatforeningen). Krav til gitt profesjonsbakgrunn er imidlertid ikke vedtektsfestet hos noen av disse foreningene, utover at det i Veterinærforeningen heter at "generalsekretærstillingen bør besettes av veterinær".

Tekna, Juristforbundet og Norsk Lektorlag er på sin side eksempler på foreninger der generalsekretær/øverste administrative ansvarlig har annen utdanningsbakgrunn, pt. fra henholdsvis teologi, økonomi og jus.

De øverste administrative lederne i den svenske, danske og islandske legeforeningene er alle CEO/administrerende direktør uten legebakgrunn. Samtidig er ikke den svenske og danske legeforeningen helt sammenlignbare med Legeforeningen i Norge, da disse foreningene ikke på samme måte rommer like mye det faglige som det fagforeningsorienterte. I den finske legeforeningen er øverste administrative ansvarlig en lege.

3. Fordeler og ulemper

I stillingen som generalsekretær er overordnet innsikt i og forståelse for medisinutdanningen, spesialiseringsordningene, rammevilkår for yrkesutøvelsen med hensyn til lønn og arbeidstidsordninger, helsepolitisk og medisinskfaglig status og utviklingstrekk grunnleggende forutsetninger. Gjennom profesjonsbakgrunn som lege har generalsekretær i dag et utgangspunkt for innsikten i disse spørsmålene og i "legelivet" fra innsiden.

En del av generalsekretærens oppgaver er videre å representere foreningen utad, pleie kontaktnett og profilere foreningen overfor myndigheter og samarbeidspartnere nasjonalt og internasjonalt. Medisinskfaglig bakgrunn vil i denne konteksten kunne innebære et bredere kontaktnett, og representere større autoritet. I sin rolle har generalsekretær også en funksjon som kontaktpunkt inn i foreningen overfor medlemmer som henvender seg, og den interne autoriteten til å møte slike henvendelser vil kunne anses å være annerledes for en lege, enn for en administrativ leder med annen bakgrunn.

Legeforeningens standpunkt er at leger er best egnet til å lede sykehus og helseforetak. Det kan vektlegges at tilsvarende prinsipp bør gjelde for Legeforeningen som administrativ virksomhet, både av hensyn til intern og ekstern autoritet, og av hensyn til kjennskap til helseområdet og medisinske fag. Alle saker sekretariatet forbereder og legger frem til behandling i styrende/valgte organer i Legeforeningen er relatert til helsesegmentet. Samtidig er det som vist ovenfor slik at en rekke av oppgavene forbundet med generalsekretærjobben er knyttet til andre kompetansefelt, eksempelvis jus, økonomi og HR. Det er sekretariatets vurdering at kompetanse når det gjelder å lede menneskelige ressurser, å motivere og å legge til rette for utvikling av den enkelte medarbeider, samt å samordne aktiviteten til beste for foreningen som helhet, er viktig i generalsekretærstillingen. Dette, i kombinasjon med god rolleforståelse og tydelig bevissthet omkring skillet mellom det politiske og det administrative, har stor betydning sett fra sekretariatets synsvinkel.

Som nevnt innledningsvis er utgangspunktet for å reise spørsmål om eventuell endring av § 4-1-1 i lovene først og fremst knyttet til å øke søkertilfanget for generalsekretærstillingen, og sikre at gode kandidater kommer til vurdering. Det er lagt til grunn at legebakgrunn uansett er en betydelig fordel for flere av oppgavene stillingen bringer med seg, og det antas at et flertall av både aktuelle søkere og "search-kandidater" vil ha legebakgrunn.

Alt i alt anses det at legekompentanse vil være viktigere for ivaretagelsen av tillit utad, enn innad i sekretariatet. Innad er den vesentligste delen av jobben knyttet til å koordinere innsatsen til faggrupper med ulik kompetansebakgrunn, og å ivareta utviklingsorientert/strategisk ledelse i tråd med politiske føringer fra sentralstyre og landsstyret. Utad, i dialog med medlemmer og samfunnsliv, er generalsekretærens tillitt kanskje i større grad knyttet til det å være lege selv.

Dette lagt til grunn, blir vurderingen av om åpning for at andre profesjonsbakgrunner enn leger kan være generalsekretær, et spørsmål om hvilken rolle det er ønskelig at generalsekretær skal ha. Dersom man vektlegger mest de strategiske lederegenskapene, rolleforståelse, menneskelige egenskaper, forretningsforståelse, mv, kan man se for seg at kandidater uten medisinsk embetseksamen også kan nå opp. Dersom man derimot vektlegger generalsekretærens rolle utad, i møte med medlemmer og samfunnsliv nasjonalt og internasjonalt, taler det for å opprettholde § 4-1-1 som i dag.

Oppsummert kan det sies at dersom lovene endres og det åpnes for andre profesjoner, vil det være et sentralt element i rekrutteringsprosessen å søke i markedet etter aktuelle leger. Bruken av ordet "fortrinnsvis" vil legge føringer, men foreningen kan ansette en generalsekretær som ikke er lege. Dersom lovene ikke endres, vil det fortsatt være et ubetinget vilkår at generalsekretæren er en lege, og foreningen viderefører den ordning som følger av gjeldende lover.

Høringsfrist er 13. mars 2020.

Med hilsen

Den norske legeforening

Anne Torill Nordli

stabssjef

Frode Solberg

Sjefadvokat

Forberedt av: Marte Baumann, HR-sjef